

وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی

دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

برنامه آموزشی و ضوابط دوره تکمیلی

تخصصی (فلوشیپ)

آسیب شناسی پوست

(Dermatopathology)

کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی

خرداد ماه ۱۳۸۸

به نام خداوند بخشنده مهربان

بخش اول

برنامه آموزشی دوره
تکمیلی تخصصی آسیب‌شناسی پوست
(Dermatopathology)

فهرست مطالب

صفحه	موضوع
۲	اسامی تدوین کنندگان برنامه
۴	مقدمه - عنوان - تعریف و طول دوره
۵	تاریخچه وسیر تکاملی دوره در ایران و جهان
۵	دلایل نیاز به این دوره - حدودنیاز به نیروی دوره دیده در این حیطه تا ۱۰ سال آینده
۶	فلسفه - رسالت - دور نما
۶	پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان این دوره
۷	نقش ها ووظایف حرفه ای دانش آموختگان در جامعه
۸	توانمندیها ومهارت های پروسیجرال مورد انتظار
۹	اسامی رشته هایا دوره هایی که با این دوره تداخل عملی دارند
۹	راهبردها وروش های آموزشی
۱۰	ساختار کلی دوره
۱۱	عناوین دروس
۱۲	انتظارات اخلاق حرفه ای از دستیاران
۱۳	منابع در سی که با استفاده از آنها آموزش این برنامه قابل اجرا است
۱۴	شرح وظایف دستیاران
۱۴	ارزیابی دستیاران
۱۴	حداقل های مورد نیاز در برنامه
۱۵	ارزشیابی دستیاران
۱۷	منابع مورد استفاده برای تهیه این سند
۱۸	صورتجلسه کمیسیون تدوین وبرنامه ریزی آموزشی

اسامی اعضای کمیته تدوین برنامه:

- * دکتر پرویز طوسی
- * دکتر زهرا صفایی نراقی
- * دکتر سیمین شمسی میمندی
- * دکتر پروانه وصال
- * دکتر زهرا اسدی کنی
- * دکتر فرهاد ملک‌زاد
- * دکتر سهیلا نصیری
- * دکتر شهریار دبیری

اسامی اعضای کمیته راهبردی رشته پوست:

- * دکتر پرویز طوسی
- * دکتر زهرا حاجی
- * دکتر سیدحسن اعتمادزاده
- * دکتر شهریار صدراشکوری
- * دکتر حبیب انصارین
- * دکتر رضا یعقوبی
- * دکتر علی اصیلیان
- * دکتر محمود فرشچیان
- * دکتر محمد شهیدی دادرس
- * دکتر حسین مرتضوی
- * دکتر علیرضا فکری
- * دکتر زری جاویدی
- * دکتر لادن دستغیب

اسامی اعضای کمیته راهبردی رشته آسیب شناسی:

- * دکتر سیدضیاءالدین تابعی
- * دکتر حقی آشتیانی
- * دکتر فرید کوثری
- * دکتر سیدحمید مدنی
- * دکتر سیدعلیرضا سبحانی
- * دکتر مریم کدیور
- * دکتر محمدحسین صانعی
- * دکتر ناهید انواری
- * دکتر فرشاد نقشوار
- * دکتر افشین مرادی
- * دکتر بهروز ایلخانی زاده
- * دکتر علیرضا فیروزجاهی
- * دکتر جهانزاد
- * دکتر عباسعلی امیدی
- * دکتر رضا ملک پورافشار
- * دکتر بیتا گرامی زاده

اسامی همکاران کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی:

دکتر محمدعلی محقق دیبر شورا، نمایندگان منتخب وزیر: دکتر سیدمنصور رضوی (مسئول واحد تدوین)، دکتر ابوالفتح لامعی، دکتر رضا لباف قاسمی، دکتر محمد رضا فرتوک زاده، دکتر محمد علی صحرائیان، دکتر مهدی پناه خواهی و خانم دکتر الهه ملکان راد، نماینده معاونت سلامت: دکتر مهرداد حق ازلی، نمایندگان دانشگاه‌های علوم پزشکی: دکتر علی صفوی نائینی (شهید بهشتی) دکتر محمد مهدی قاسمی (مشهد) دکتر سیدرسول میرشریفی (تهران) دکتر محمد حسین فلاح زاده (شیراز) دکتر امیر هوشنگ مهر پرور (یزد) دکتر شهرام آگاه (ایران) دکتر احمد فخری (اهواز) دکتر علی حمیدی مدنی (گیلان) دکتر علی مشکینی (تبریز) و مجریان کمیته های راهبردی خانم دکتر میترا مدرس گیلانی (زنان و ایمن) خانم دکتر مریم رسولیان (روانپزشکی) دکتر حبیب‌اله پیروی (جراحی عمومی) دکتر مهدی صابری فیروزی (داخلی) دکتر علی ربانی (کودکان) و کارشناس کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی خانم ریحانه بنازادگان

اسامی همکاران کمیسیون دائمی معین شورای آموزش پزشکی و تخصصی:

روسای دانشکده‌های پزشکی دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران، تهران، شهید بهشتی، شیراز، اصفهان، یزد، مازندران، کردستان، تبریز، گیلان، شهرکرد، اهواز، به ترتیب آقایان دکتر فراست کیش، دکتر جعفریان، دکتر علی حائری، دکتر نجابت، دکتر رزمجو، دکتر مهران کریمی، دکتر سیدحمزه حسینی، دکتر بهرام نیکخو، دکتر سواد اسکویی، دکتر حیدرزاده، دکتر علی مومنی، دکتر مصطفی فقهی و نمایندگان منتخب وزیر: دکتر مجید ابریشمی (مشهد)، دکتر سیدمنصور رضوی (تهران)، دکتر محمدرضا شکیبی (کرمان)، دکتر امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی (شهید بهشتی)، دکتر نادر ممتازمنش (شهید بهشتی)، دکتر مجید فروردین (شیراز) و مدیرکل دفتر امور حقوقی و مدیر کل گسترش ارزشیابی دانشگاه‌های علوم پزشکی، دکتر امیر محسن ضیائی کارشناس دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی، خانم‌ها دکتر نیره اسلامی، فرانک بامیان و معصومه صفاری

اسامی سایر همکاران و کارشناسان کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی:

دکتر منصور جمالی (تهران) - دکتر کردیچه (تهران) - دکتر محمدتقی صیرفی (تهران)

مقدمه :

متخصصین پوست ، در هنگام ویزیت بیماران پوستی با ضایعات متنوع با تظاهر پوستی نظیر : بیماریهای التهابی پوست ، بیماریهای طاولی ، ضایعات پیگمانته و دیپگمانته ، گرانولوماتوز ، تظاهرات پوستی بیماریهای سیستمیک و تومورهای خوش خیم و بد خیم پوست و ضمام و بافت نرم و تظاهرات مناسباتیک تومورهای نواحی دیگر و غیره مواجه می شوند که برای تشخیص و Management صحیح بیماران ، همکاری تنگاتنگ با متخصصین آسیب شناسی را اجتناب ناپذیر می نماید .

از این رو از حوالی دهه ۱۹۵۰ میلادی برنامه ای پایه ریزی شد که در آن درماتولوژیست ها و پاتولوژیست ها با همکاری یکدیگر قدم موثری در جهت ارتقای مسائل تشخیصی و به تبع آن درمان صحیح تر و کاملتر بیماران پوستی برداشتند . در کشور ما از دهه ۱۳۷۰ لزوم داشتن چنین برنامه ای بیش از پیش احساس شد و تاکنون با یک برنامه موضعی جهت تربیت نیروی متخصص در این حیطه علمی اقدام می شده است . در سال ۱۳۸۸ ، تدوین کشوری برنامه های دوره های تکمیلی تخصصی (فلوشیپی) در دستورکار وزارت متبوع قرار گرفت ، لذا برای این منظور ، کمیته ای مرکب از بعضی اعضای هیات علمی دانشگاه های کشور که دوره درماتوپاتولوژی را طی کرده اند و یا با مسائل آن کاملاً آشنایی دارند ، مامور تدوین برنامه شدند . این برنامه در نشست های متعدد اعضای کمیته تدوین برنامه تهیه و پس از طی مراحل قانونی و تصویب آن در کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی ، کمیسیون دائمی معین شورای آموزش پزشکی و تخصصی و تنفیذ شورا در اختیار دانشگاه های مجری برنامه قرار گرفته است . کمیته تدوین برنامه ، از نظرات ارزشمند صاحب نظران گرامی استقبال نموده و پیشنهادات ارسالی را در بازنگری برنامه ملحوظ خواهند نمود .

کمیته تدوین برنامه دوره تکمیلی تخصصی
آسیب شناسی پوست

عنوان دوره به فارسی و انگلیسی :

آسیب شناسی پوست

Dermatopathology

تعریف دوره :

دوره تکمیلی تخصصی آسیب شناسی پوست زیر مجموعه ای از رشته های تخصصی بیماریهای پوست و پاتولوژی است که دانش آموختگان آن در یک برنامه مشترک (joint program) در زمینه تشخیص بهتر و دقیق تر بیماریهای پوستی که منجر به درمان صحیح تر می گردد ، آموزش می بینند .

طول دوره آموزش :

طول دوره تکمیلی تخصصی آسیب شناسی پوست ۱۲ ماه می باشد.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران :

اولین بار در سال ۱۹۴۷ در واشنگتن دی سی برای یک دوره رزیدنتی در رشته درماتوپاتولوژی سازماندهی لازم انجام گرفت. در سال ۱۹۸۲ قرار بر این شد که متقاضی برای ورود به درماتوپاتولوژی باید دوره رزیدنتی پاتولوژی و یا درماتولوژی را قبل از ورود به این دوره گذارنده باشد و این روند همچنان ادامه دارد. در سال ۱۹۹۰-۱۹۹۱ با یک برنامه ریزی جدید مشاوره که در درماتوپاتولوژی انجام گرفت، چند نفر کارشناس ارشد انتخاب شدند که از جمله آنها دکتر اکرم، دکتر بار، دکتر کوپر، هدینگتون و میم و نیکلمن می باشند. در حال حاضر قبولی در امتحان درماتوپاتولوژی (Dermatopathology board certification) برای عضو شدن در American Society of Dermatopathology ضروری می باشد. در طی سال های گذشته کتاب های ارزشمندی نوشته شده است و بعنوان مثال می توان کتاب های زیر را نام برد. نویسندگان زیر می باشند:

- 1- Simon (1848)
- 2- Unna (1894)
- 3- MC Cartly (1931)
- 4- Lever (1949)

ذکر این نکته ضروری است که در مراکز بزرگ درماتولوژی، یک نفر درماتوپاتولوژیست نیز حضور دارد. از جمله افراد مشهوری که در زمینه درماتوپاتولوژی پیشگام بوده اند عبارتند از:

- H-Montgomery (1963), H. Pinkus (1964), W.Lever (1969)
R.Freeman (1979), R Goltz (1981). Amir H-Mehregan (1982)
A Bernard Ackerman (1985), K-Hashimoto (1987)
Behommichel (1992)

در ایران از سال ۱۳۷۰، برنامه این دوره برای اولین بار توسط گروهی مرکب از دکتر پرویز طوسی - دکتر محمد رخشان - دکتر زهرا نراقی - دکتر یحیی دولتی - مرحوم دکتر ضیاء شمس - دکتر مسلم بهادری - دکتر منصور جمالی - دکتر محمد جعفر موید و دکتر ناصر کمالیان تدوین و فارغ التحصیل شده اند که اکثراً در دانشگاه های علوم پزشکی کشور مشغول به کار می باشند.

دلایل نیاز به این دوره :

- به دلایل زیر، وجود این دوره در تعدادی از دانشگاه های کشور ضروری است :
- ۱- توسعه و پیشرفت روشهای تشخیص و درمان بسیاری از بیماریهای پوستی.
 - ۲- استفاده بهینه از امکانات موجود کشور و ایجاد بستر مناسب برای ارائه خدمات تخصصی
 - ۳- پیشرفت دانش و فناوری در این حیطه تخصصی و لزوم آشنایی بیشتر پزشکان متخصص پوست و آسیب شناسی با توانمندیهای مرتبط با این دوره
 - ۴- افزایش توقع و انتظارات مردم و توجه مسئولین کشوری به تشخیص، درمان و ثبت صحیح اطلاعات مرتبط با بیماریهای پوستی
 - ۵- وجود این دوره در دانشگاه های معتبر دنیا.
 - ۶- بالا بودن شیوع بیماری های پوستی در کشور. به عنوان مثال ثبت ۸۸۰۶ مورد سرطان پوست در سال ۱۳۸۵ در کشور. (۱۲٪ کل سرطانهای کشور)

حدود نیاز به تربیت متخصص در این دوره در ده سال آینده:

این نیروها در گام اول برای دانشگاه های کشور تربیت خواهند شد .
در حال حاضر ، تعداد ۱۱ دانشگاه علوم پزشکی کشور در رشته پوست و ۱۴ دانشگاه در رشته آسیب شناسی به تربیت متخصص مبادرت می نمایند . اگر برای هر مرکز ، دو نفر درماتوپاتولوژیست در نظر گرفته شود ، در ۱۰ سال آینده ۲۲ نفر با تخصص پوست و ۲۸ نفر با تخصص آسیب شناسی (مجموعاً ۵۰ نفر) نیاز وجود دارد که با کسر ۱۸ نفر درماتوپاتولوژیست موجود در کشور ، تعداد نیاز با احتساب رشد جمعیت و موارد پیش بینی نشده ۴۵ نفر (۲۰ نفر با تخصص پوست و ۲۵ نفر با تخصص آسیب شناسی) برآورد می شود .

Philosophy (Beliefs & Values)

فلسفه (ارزش ها و باورها) :

- در تدوین این برنامه بر ارزشهای زیر تأکید می شود:
- * ارتقای سلامت جسمی و روانی مبتنی بر طبابت جامع و جامعه نگر و به تبع آن ، ارتقای کیفیت زندگی
 - * رعایت اصول اخلاق اسلامی و پزشکی
 - * احترام به بیماران، همراهان و همکاران در تمام سطوح
 - * توجه به نیازهای روانی افراد به زیبایی و سلامت پوست
 - * توجه به توسعه علمی دوره

Mission:

رسالت (ماموریت):

رسالت این دوره، تربیت نیروی انسانی آگاه، توانمند و متعهد است که در جهت تشخیص دقیق تر بیماریهای پوستی که منجر به درمان صحیح تر در جامعه می گردد، اقدام نموده ، این فرایند را مستمراً ارتقا دهند .

Vision:

دورنما (چشم انداز):

انتظار آن است که در ۱۰ سال آینده در زمینه آموزش در حیطه درماتوپاتولوژی به استانداردهای جهانی دست یابیم و در منطقه خاورمیانه در زمره کشورهای برتر باشیم همچنین در ارائه خدمات کیفی و تولید علم با بهترین کشورها در منطقه رقابت کنیم .

Expected outcomes

پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان:

- انتظار می رود، دانش آموختگان این دوره، قادر باشند:
- با بیماران، همراهان و اعضای تیم سلامت ارتباط مناسب برقرار نمایند.
 - با بکارگیری راهکارهای مناسب تشخیصی وضعیت سلامت جامعه را ارتقا بخشند .
 - روش های تشخیصی این دوره را با تسلط و مهارت کافی انجام دهند.
 - در نظام سلامت بین دانشگاهی در سطح کشور، در زمینه تخصصی خود همکاری و تعامل سازنده باشند.
 - توانایی کافی در آموزش دستیاران رشته مربوطه را داشته باشند

Roles:

نقش های دانش آموختگان در جامعه:

دانش آموختگان این دوره در جامعه نقش های تشخیصی، مشاوره ای، آموزشی، مدیریتی و مشاوره ای را ایفا می کنند.

Tasks:

وظایف حرفه ای دانش آموختگان:

الف) در نقش تشخیصی

- * برقراری ارتباط با بیماران، همراهان، اعضای تیم سلامت و مسئولین نظام سلامت در مواقع لازم.
- * گرفتن شرح حال تخصصی از بیماران و معاینه آنها
- * درخواست آزمایشات پاراکلینیکی مورد نیاز
- * انجام تست های تشخیصی مندرج در این برنامه
- * تشخیص بیماری
- * ثبت اطلاعات پزشکی بیماران
- * تجویز منطقی دارو و انجام پروسیجرهای درمانی مورد نیاز مندرج در این برنامه توسط متخصص پوست
- * پیگیری و مراقبت از بیماران توسط متخصص پوست
- * انجام هماهنگی های لازم و ارجاع بیماران به تخصص های دیگر حسب نیاز توسط متخصص پوست
- * گزارش نمونه های آسیب شناسی توسط متخصص آسیب شناسی

ب) در نقش آموزشی

- * آموزش به بیماران، همراهان، اعضای تیم سلامت درباره موضوعات مورد نیاز
- * آموزش به دستیاران رشته پوست و پاتولوژی و دانشجویان دیگر حسب نیاز

د) در نقش پژوهشی

- * همکاری در پژوهش های کشوری مرتبط با حیطه تخصصی

ه) در نقش مدیریتی

- * پذیرفتن مسئولیت بخش، بیمارستان، مراکز آموزشی و ارائه خدمات مدیریتی و ایفای نقش در سیاست گذاریهای بهداشتی و درمانی در صورت نیاز

و) در نقش مشاوره ای :

- ارائه مشاوره به بیماران، همراهان، متخصصین رشته های دیگر و مدیران نظام سلامت.
- تذکر مهم: در این برنامه تشخیص بیماری با هر دو متخصص پوست و آسیب شناسی است. گزارش پاتولوژی با متخصص آسیب شناسی و درمان با متخصص پوست است.

توانمندی های عمومی و مهارت های عملی مورد انتظار :

Expected Competencies & Procedural Skills:

الف: توانمندی های عمومی: (General Competencies)

دستیاران، در دوره تخصصی خود توانمندیهای زیر را کسب نموده اند ولی در این دوره آنها را تکرار کرده پیرامون آن مسلط می شوند.

گردآوری و ثبت اطلاعات :

- برقراری ارتباط (communication)
- اخذ شرح حال (History taking) تخصصی
- ارزیابی و معاینه تخصصی بیماران (Patient assessment & Physical examination)
- درخواست منطقی آزمایشات پاراکلینیکی
- تشکیل پرونده ، ثبت اطلاعات و تنظیم مدارک پزشکی

استدلال بالینی ، تشخیص و تصمیم گیری برای بیمار :

- تفسیر آزمایشات پاراکلینیکی نظیر: لام های پاتولوژی تهیه شده از ضایعات پوستی به روش معمول ،،ایمنوفلورسانس ،ایمونو هیستوشیمی ،PCR و تفسیر توسط میکوسکپ الکترونی
- ادغام یافته های بالینی و پاراکلینیکی (با تاکید بر یافته های پاتولوژیک)
- استنتاج و قضاوت بالینی (clinical judgment)
- تشخیص بیماری
- تصمیم گیری بالینی جهت حل مساله بیمار

اداره بیمار (Patient Management):

- مراقبت از بیمار (Patient care)
- تجویز منطقی دارو (نوشتن نسخه دارویی و order) برای متخصصین پوست
- انتخاب بهترین رویکرد تشخیصی - درمانی و اجرای آن برای بیمار
- درخواست و ارائه مشاوره پزشکی
- آموزش بیمار
- پیگیری بیمار

توانمندی های دیگر :

- پژوهش
- مدیریت و رهبری
- ارائه مشاوره های تخصصی
- Advocacy
- طبابت مبتنی بر شواهد
- استفاده از رایانه و جستجوی اطلاعات علمی در منابع الکترونیکی
- پایش سلامت جامعه (در زمینه مشکلات مرتبط با این حیطه تخصصی) .

ب: مهارت های پروسیجرال (اقدامات تشخیصی - درمانی) :

یادگیری	حدافل دفعات انجام برای	پروسیجر (Procedure)
۳۰ (برای متخصصین پوست)		تهیه و آماده سازی لام پاتالوژی
۱۵۰۰-۲۰۰۰		مطالعه لام با میکروسکوپ نوری
۵۰		تهیه و مطالعه ایمونوفلورسانس
۱۰		IHC (ایمونوهیستوشیمی)
۵		میکروسکوپ الکترونی (در صورت موجود بودن ، اعزام به مراکزی که دستگاه را در اختیار دارند)
۱۰		رنگ آمیزی اختصاصی بافت های مختلف
۵		PCR
۱۰		تهیه اسمیر از ضایعات پوستی مختلف
۱۰		بیوپسی پوست زیر نظر متخصص پوست

تذکر مهم : موارد ذکر شده در فوق برای تکمیل آموزش در دوره است و ذکر این موارد حق جدیدی برای استفاده حرفه ای برای متخصصین فوق ایجاد نمی کند.

اسامی رشته ها یا دوره هایی که با این دوره در انجام بعضی پروسیجرها تداخل (همپوشانی) دارند :

این برنامه یک برنامه مشترک رشته پوست و آسیب شناسی است .

Educational Strategies:

راهبردهای آموزشی :

این برنامه بر راهبردهای زیر مبتنی است:

- یادگیری با تاکید بر وظایف حرفه ای (Task Based)
- یادگیری با تاکید بر مشکل (Problem Based)
- یادگیری جامعه نگر (Community Oriented)
- یادگیری مبتنی بر موضوع (Subject Directed)
- آموزش بیمارستانی (بستری-سرپایی) (Hospital Based)

روش ها و فنون آموزش (روش های یاددهی و یادگیری) : : Teaching & Learning Methods:

آموزش سرپایی

حضور در راندها و گراند راندهای آموزشی، ژورنال کلاب ، مرور کتب

بحث در گروه های کوچک و تحلیل بیماران دشوار

مشارکت فعال در آموزش رده های پایین تر جهت افزایش تجربه آموزشی

مطالعه لام های آموزشی مرتبط

روشها و فنون دیگر برحسب نیاز و اهداف آموزشی

ساختار کلی دوره آموزشی:

الف: برای دستیاران با پایه پوست :

مدت زمان (ماه)	تناوب	ممتوی - اقدامات	عرصه آموزش
۴ ماه	دو روز در هفته بخش و درمانگاه پوست - ۴ روز دیگر در بخش آسیب شناسی	ویزیت بیماران بستری - شرکت در برنامه های آموزشی ، پژوهشی و درمانی تنظیمی بخش	بخش پوست
		ویزیت بیماران سرپایی - تصمیم گیری برای بستری کردن بیماران	درمانگاه پوست
۸ ماه	هر بخش ۱۵ روز	میکروب شناسی ، قارچ شناسی ، انگل شناسی و میکروسکپ الکترونی، ایمونوفلورسانس ، PCR و ایمونوهیستوشیمی، پاتولوژی عمومی	آزمایشگاه کلینیکال پاتولوژی *
	۴ روز در هفته در بخش آسیب شناسی و ۲ روز دیگر در بخش پوست	دیدن و تفسیر لام های پاتولوژی پوست	بخش و آزمایشگاه آسیب شناسی

* برنامه ریزی بخشهای آسیب شناسی و آزمایشگاهی توسط گروه پاتالوژی صورت می گیرد .

توضیحات:

روزهای پنجشنبه دو گروه پوست و آسیب شناسی با برنامه ریزی روسای بخشهای مربوطه به اجرای برنامه مشترک و ژورنال کلاب می پردازند. که بهتر است ،مسئول برنامه ریزی یک هفته گروه آسیب شناسی باشد.

ب: برای دستیاران با پایه آسیب شناسی :

مدت زمان (ماه)	تناوب	ممتوی - اقدامات	عرصه آموزش
۸ ماه	دو روز در هفته بخش آسیب شناسی ۴ روز دیگر بخش پوست	دیدن و گزارش لام های پاتولوژی پوست	بخش و آزمایشگاه آسیب شناسی
	هر بخش ۱۵ روز (۱)	انجام آزمایشات اختصاصی میکروب شناسی ، قارچ شناسی ، ایمونوفلورسانسی و ایمونوهیستوشیمی و کار با میکروسکوپ الکترونی	آزمایشگاه کلینیکال پاتولوژی
۴ ماه	سه روز در هفته در بخش و درمانگاه پوست ،	شرکت در راندهای آموزشی و برنامه های دیگر طبق برنامه تنظیمی بخش	بخش پوست
	سه روز دیگر در بخش پاتولوژی	شرکت در درمانگاه ها و پیگیری انجام امور مرتبط به تشخیص پاتولوژیک بیماران پوستی	درمانگاه پوست

توضیحات:

۱- برنامه ۴ ماه مربوط به آزمایشگاه کلینیکال پاتولوژی برای دستیاران با پایه پاتولوژی ، بر حسب نیاز و با تشخیص رئیس بخش قابل تقلیل است که در این صورت مدت آن به مشاهده و گزارش لام های پاتولوژی پوست اضافه خواهد شد .

۲- روزهای پنجشنبه ، با برنامه ریزی یک هفته در میان (پوست و آسیب شناسی) برنامه های مشترک دو گروه و ژورنال کلاب به اجرا در خواهد آمد .

عناوین دروس اعم از عمومی، تخصصی پایه یا تخصصی بالینی:

- ۱- ایمونولوژی و بافت‌شناسی پوست، مو و ناخن و مرفولوژی سلولی
- ۲- متدهای آزمایشگاهی تهیه نمونه‌های بیوپسی
- ۳- رنگ‌آمیزی‌های هیستوشیمی
- ۴- بررسی ایمونوفلورسانس
- ۵- ایمونوهیستوپاتولوژی
- ۶- بررسی بیماریهای مادرزادی (ژنودرماتوزها)
- ۷- بررسی بیماریهای وزیکولار و بولوز غیر عفونی
- ۸- بیماریهای پاپولواسکواموس اریتماتوی غیر عفونی
- ۹- بیماریهای عروقی
- ۱۰- بیماریهای سیستمیک با تظاهرات پوستی
- ۱۱- بیماریهای التهابی ضمام پوستی
- ۱۲- بیماریهای التهابی بعلت عوامل فیزیکی و مواد خارجی
- ۱۳- بیماریهای گرانولومی
- ۱۴- بیماریهای التهابی بافت چربی زیرجلدی
- ۱۵- واکنش‌های دارویی
- ۱۶- بیماریهای دژنراتیو
- ۱۷- بیماریهای باکتریال
- ۱۸- بیماریهای تریونمال
- ۱۹- بیماریهای قارچی
- ۲۰- بیماریهای پروتوزوایی
- ۲۱- بیماریهای ویروسی
- ۲۲- لیپیدوزها و هیستوسیتوزها
- ۲۳- بیماریهای متابولیک
- ۲۴- اختلالات پیگمانتاسیون
- ۲۵- بیماریهای بافت همبند
- ۲۶- تومورها و کیستهای اپیدرم
- ۲۷- تومورهای ضمام پوستی
- ۲۸- تومورهای متاستاتیک
- ۲۹- تومورهای بافت فیبروس
- ۳۰- تومورهای عروقی، چربی، عضلانی، استخوانی و عصبی
- ۳۱- تومورهای خوش خیم و بد خیم ملانوسیتیک
- ۳۲- لنفوم و لوسمی

عناوین مباحث و مهارت‌هایی که دستیاران باید در بخش‌های چرخشی به آنها بیرون (به تفکیک

هر بخش):

میکروپ شناسی: آشنایی با مورفولوژی و کشت میکروبهای سطحی پوست
قارچ‌شناسی: آشنایی با قارچ‌های سطحی و عمقی شایع پوست
انگل‌شناسی: آشنایی با انگل‌ها و حشرات شایع پوست مثل لیشمانیا، گال، شپش و کنه
ایمونوفلورسانس: آشنایی با ایمونوفلورسانس بیماریهای تاولی و اتوایمیون پوست
IHC&PCR: آشنایی با رنگ‌آمیزی‌های ایمونوهیستوشیمیایی و مطالعات تکمیلی جهت افتراق انواع درماتوزها و

۲۱- انتظارات اخلاق حرفه ای (Professionalism) از دستیاران:

از دستیاران و دانش آموختگان این رشته انتظار می رود:

الف- در حوزه نوع دوستی

- ۱) منافع بیمار را بر منافع خود ترجیح دهند.
- ۲) در مواجهه با بیماران مختلف عدالت را رعایت کنند.
- ۳) در برخورد با بیماران به تمام ابعاد جسمی، روانی و اجتماعی آنان توجه داشته باشند.
- ۴) در تمامی مراحل مراقبت از بیماران وقت کافی صرف نمایند.
- ۵) به خواسته ها و آلام بیماران توجه داشته باشند.
- ۶) منشور حقوق بیمار را در شرایط مختلف رعایت کرده و از آن دفاع کنند.

ب- در حوزه وظیفه شناسی و مسئولیت

- ۱) نسبت به انجام وظائف خود تعهد کافی داشته باشند.
- ۲) به سوالات بیماران پاسخ دهند.
- ۳) اطلاعات مربوط به وضعیت بیمار را با مناسبترین شیوه در اختیار وی و همراهان قرار دهند.
- ۴) از دخالت‌های بی مورد در کار همکاران پرهیز نمایند و با اعضای تیم سلامت تعامل داشته باشند.
- ۵) در تمامی مراحل مراقبت و انتقال بیماران احساس مسئولیت نمایند.
- ۶) برای مصاحبه، انجام معاینه و هر کار تشخیصی درمانی از بیماران اجازه بگیرند.
- ۷) در رابطه با پیشگیری از تشدید بیماری، بروز عوارض، ابتلای مجدد، انتقال بیماری و نیز بهبود کیفیت زندگی به طور مناسب به بیماران آموزش دهند.

ج- در حوزه شرافت و درستکاری

- ۱) راستگو باشند..
- ۲) درستکار باشند.
- ۳) رازدار باشند
- ۴) حریم خصوصی بیمار را رعایت نمایند

د- در حوزه امکرام به دیگران

- ۱) به عقاید، آداب، رسوم و عادات بیماران احترام بگذارند.
- ۲) بیمار را به عنوان یک انسان در نظر گرفته، از ذکر عناوین پزشکی به جای نام بیمار پرهیز نمایند.
- ۳) به وقت بیماران احترام گذاشته و نظم و ترتیب را رعایت نمایند.
- ۴) به همراهان بیمار، همکاران و کادر تیم درمانی احترام بگذارند.
- ۵) وضعیت ظاهری آنها مطابق با شئون حرفه ای باشد.

ه- در حوزه تعالی شغلی

- ۱) انتقاد پذیر باشند.
- ۲) محدودیت های علمی خود را شناخته، در موارد لازم مشاوره و کمک بخواهند.
- ۳) به طور مستمر، دانش و توانمندیهای خود را ارتقاء دهند.
- ۴) اقدامات تشخیصی درمانی مناسب را مطابق با امکانات و دستاوردهای علمی در دسترس انجام دهند.
- ۵) استانداردهای تکمیل پرونده پزشکی و گزارش نویسی را رعایت کنند.

توضیح: روش اصلی برای آموزش اخلاق حرفه ای، **Role modeling**، همراه با نظارت مستمر عملکرد دستیاران است.

References:

منابع درسی که با استفاده از آنها آموزش این برنامه قابل اجرا است :

الف - کتب اصلی:

- Histopathology of skin by Lever, Weedon, Rapini.
- Text book of Dermatology by Rook
- Histopathology of skin (Mackee)
- Differential diagnosis of skin pathology (Bernard Ackerman)
- Diagnostic clues of dermatopathology (Bernard Ackerman)
- inflammatory Diseases of skin (Bernard Ackerman)

ب - مجلات اصلی:

- Journal of American Academy of Dermatology
- International journal of Dermatology
- Journal of American Academy of Dermatopathology
- American Journal of surgical pathology

توضیح :

- (۱) منابع آزمونهای کشوری، بر اساس آئین نامه های موجود، توسط هیئت ممتحنه دوره تعیین خواهد شد و این منابع راهنمایی است برای اجرای این برنامه .
- (۲) در مورد کتب ، منظور آخرین نسخه چاپ شده در دسترس است .
- (۳) در مورد مجلات ، منظور مجلاتی است که در طول دوره دستیاری منتشر می شوند .

Student Assessment:

ارزیابی دستیاری:

الف- روش ارزیابی (Assessment Methods):

ارزیابی کتبی، شفاهی، عملی و از طریق Log book

ب : دفعات ارزیابی (Periods of Assessment):

مستمر (Formative) و ۲ بار در طول دوره (Summative)

شرح وظایف دستیاران :

شرح وظایف دستیاران در آئین‌نامه‌های مربوطه آورده شده است . مواردی که در این برنامه بر آن تاکید می شود عبارتند از :

- * حضور در راندهای آموزشی بخش
- * شرکت در برنامه‌های آموزشی بخش مربوطه تحت نظارت ریاست بخش
- * شرکت در برنامه‌های آموزش عمومی بیمارستان، نظر اساتید مربوطه
- * شرکت در آموزش رده‌های پایین‌تر از جمله دستیاران
- * حضور در درمانگاه و عرصه‌های دیگر آموزشی طبق برنامه بخش
- * شرکت در پروژه‌های پژوهشی بخش یا بیمارستان
- * ارائه و انجام یک طرح پژوهشی با یکی از دو گروه .

حداقل هیئت علمی مورد نیاز برای اجرای برنامه (تعداد-گرایش-رتبه) :

حداقل ۳ نفر: ۱ نفر دانشیار و ۲ نفر استادیار
۱ نفر درماتولوژیست و ۲ نفر درماتوپاتولوژیست، ۱ نفر با پایه پاتولوژی و ۱ نفر با پایه درماتولوژی

کارکنان دوره‌دیده مورد نیاز برای اجرای برنامه :

در این رشته کارکنان ، همان کارکنانی هستند که در بیمارستان ها حضور دارند .

فضاهای تخصصی مورد نیاز:

بخش پوست-بخش پاتولوژی-درمانگاه پوست-اتاق میکروسکوپ-اتاق ایمنوفلورسانس-اتاق IHC
موارد فوق بایستی در بیمارستان یا دانشگاه قابل دسترس باشند.

تنوع و حداقل تعداد بیماری‌های اصلی مورد نیاز در سال :

تعداد	بیماری
۵۰۰ مورد در سال	تومورهای پوست
۲۰۰ مورد در سال	بیماریهای تاولی
۱۰۰۰ مورد در سال	بیماریهای التهابی پوست

تعداد تخت مورد نیاز برای تربیت یک دستیار ورودی :

۱۰ تخت

تجهیزات تخصصی مورد نیاز :

- میکروسکوپ نوری آموزشی
- تجهیزات سمعی و بصری شامل کامپیوتر، ویدیو پروژکتور،
- میکروسکوپ نوری چند چشمی
- میکروسکوپ ایمونوفلورسانس
- رنگ آمیزی‌های اختصاصی و IHC
- فایل اسلاید پاتولوژی
- وسایل موردنیاز برای تهیه لام و نمونه برداری
- DVD و CD های آموزشی با خدمات اینترنت
- کتابهای معتبر درماتوپاتولوژی و درماتوپاتولوژی و پاتولوژی
- دستگاه فروزن سکشن

رشته های تخصصی مورد نیاز :

پوست-آسیب شناسی - میکروبیولوژی پایه

معیارهای دانشگاههاییکه مجاز به اجرای برنامه هستند:

- دانشگاهی مجاز به تربیت فلوشیپ درماتوپاتولوژی می‌باشد که واجد حداقل ملاکهای زیر باشد:
- نتایج ارزشیابی های انجام شده در بخش های آموزشی پوست و آسیب شناسی که مجری برنامه هستند ، توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تأیید قطعی باشند .
- واجد هیئت علمی، تجهیزات و نیروی تخصصی ذکر شده در این برنامه باشند .
- دارای سابقه حداقل ۱۵ سال آموزش در هر یک از رشته های پوست و پاتولوژی باشند .

متخصصین مجاز ورود به دوره :

برای ورود به دوره فلوشیپ درماتوپاتولوژی تنها متخصصین پوست و پاتولوژی مجاز می‌باشند که واجد دانشنامه تخصصی در یکی از رشته های یادشده باشند .

ارزشیابی برنامه (Program Evaluation):

الف - شرایط ارزشیابی برنامه:

گذشت حداقل ۲ دوره از اجرای برنامه

درخواست صاحبان نظران و اساتید رشته یا اکثریت دانش‌آموختگان برای بازنگری برنامه و تأیید دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

ب- شیوه ارزشیابی برنامه:

نظرسنجی سالانه در طول دوره و پایان آن از دستیار

- نظرسنجی سالانه از اعضای هیئت علمی بخش‌های پوست و پاتولوژی

- نظرسنجی سالانه از اعضای ممتحنه بورد دو رشته

- بررسی عملکرد دانش‌آموختگان

- پیگیری میزان شکایات و قصور پزشکی از دانش‌آموختگان و بررسی تحلیلی آن به کمک سازمان نظام پزشکی

- بررسی مقاله‌ها، پژوهش‌ها و پایان‌نامه‌های تخصصی توسط بخش‌های آموزشی و معاونت پژوهشی دانشگاه محل آموزش

- استخراج اطلاعات حاصله از ارزشیابی‌های وزارت متبوع

- در صورت نیاز، استفاده از الگوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی (چک لیست پیوست)

ج- متولی ارزشیابی برنامه:

گروه تدوین برنامه با هدایت وزارت متبوع

د- نحوه بازنگری برنامه:

اطلاعات حاصل از نظرسنجی‌ها، بررسی‌ها و ارزیابی‌های فرایندها و شاخص‌ها در گروه تدوین مورد تحلیل قرار می‌گیرند و پس از ملحوظ نمودن تغییرات لازم، برنامه جدید، با پیشنهادات جدید به کمیسیون تدوین و برنامه‌ریزی آموزشی ارائه می‌گردد.

ه- شاخص‌ها و معیارهای پیشنهادی گروه برای ارزشیابی برنامه:

در ارزشیابی برنامه شاخص‌ها و معیارهای زیر در نظر گرفته می‌شود:

- میزان رضایت دانش‌آموختگان

- میزان رضایت بیماران از خدمات ارائه شده

- میزان تسلط دانش‌آموختگان در آزمون پایان دوره

- میزان تسلط عملی دانش‌آموختگان

- میزان شکایت قانونی از دانش‌آموختگان

- میزان مقالات داخلی منتشر شده توسط دانش‌آموختگان

- میزان مقالات خارجی منتشر شده توسط دانش‌آموختگان

چارچوب ارزشیابی برنامه :

برنامه با استفاده از چارچوب زیر ارزشیابی خواهد شد. ممکن است پاسخ به هریک از سوالات فوق ، نیازمند انجام یک تحقیق کامل باشد . در این مورد ارزیابان ، پس از تدوین ابزار مناسب ، اقدام به ارزشیابی برنامه خواهند نمود .

ردیف	سوال	منبع گردآوری داده ها	روش	معیار مورد انتظار
۱	آیا برنامه، در اختیار همه اعضای هیئت علمی و دستیاران قرار گرفته است؟	دستیاران - اساتید	پرسشنامه	>۸۰٪
۲	آیا محتوای برنامه، اطلاع رسانی کافی شده است؟	مستندات	مشاهده	>۸۰٪
۳	آیا اعضای هیئت علمی و دستیاران از اجزای برنامه آگاهی دارند؟	دستیاران - اساتید	پرسشنامه	>۵۰٪
۴	آیا در طول اجرای برنامه، وزارت متبوع، دانشگاه و دانشکده از آن حمایت کرده است؟	تایید اساتید و مدیران	مصاحبه و مشاهده	>۷۰٪
۵	آیا باورها و ارزشها در طول اجرای برنامه رعایت شده است؟	ارزیابی فرایند	پرسشنامه	>۸۰٪
۶	آیا اجرای برنامه رشته را به دورنما نزدیک کرده است؟	ارزیابی فرایند	پرسشنامه	>۷۰٪
۷	آیا رسالت رشته در بعد آموزشی تحقق یافته است؟	ارزیابی Out came	پرسشنامه	>۷۰٪
۸	آیا وضعیت تولید علم و نشر مقالات روبه ارتقاء و در جهت دور نما بوده است؟	ارزیابی مقالات	مشاهده	+ (بلی)
۹	آیا پیامدهای پیش بینی شده در برنامه تحقق یافته اند؟	ارزیابی عملکرد دستیاران	پرسشنامه	>۸۰٪
۱۰	آیا برای اجرای برنامه، هیئت علمی لازم وجود دارد؟	مستندات	مشاهده	۱۰۰٪
۱۱	آیا تنوع بیماران برای آموزش و پژوهش در رشته کافی بوده است؟	مستندات	مشاهده	۱۰۰٪
۱۲	آیا تجهیزات تخصصی پیش بینی شده در اختیار قرار گرفته است؟	ارزیابی تجهیزات	مشاهده	۱۰۰٪
۱۳	آیا عرصه ها، بخش ها و واحدهای آموزشی ضروری برای اجرای برنامه فراهم شده است؟	ارزیابی عرصه ها	مشاهده	۱۰۰٪
۱۴	میزان استفاده از روشهای فعال آموزشی چقدر بوده است؟	دستیاران	مصاحبه	>۵۰٪
۱۵	آیا محتوای آموزشی رعایت شده است؟	مستندات و برنامه ها	مشاهده	>۸۰٪
۱۶	میزان رعایت ساختار دوره و رعایت بخشهای چرخشی چقدر بوده است؟	دستیاران	مصاحبه	>۸۰٪
۱۷	آیا رعایت انتظارات اخلاقی رضایت بخش بوده است؟	اساتید - بیماران	مصاحبه	>۹۰٪
۱۸	آیا منابع تعیین شده در دسترس دستیاران قرار دارد؟	مستندات	مشاهده	۱۰۰٪
۱۹	آیا دستیاران مطابق برنامه ارزیابی شده اند؟	مستندات	مشاهده	>۸۰٪
۲۰	آیا میزان اشتغال به کار دانش آموختگان در پستهای مرتبط رضایت بخش بوده است؟	دانش آموختگان	پرسشنامه	>۹۰٪
۲۱	آیا دانش آموختگان نقش ها و وظایف خود را در جامعه به شکل مطلوب انجام می دهند؟	مدیران محل اشتغال	پرسشنامه	>۷۰٪
۲۲	آیا موضوع تداخل وظایف با رشته های دیگر معضلاتی را در پی داشته است؟	اساتید	مصاحبه	<۱۰٪
۲۳	میزان رضایت دستیاران و استادان از برنامه؟	دستیاران - اساتید	پرسشنامه	>۷۰٪
۲۴	میزان رضایت مدیران محل اشتغال دانش آموختگان از عملکرد آنها؟	مدیران	پرسشنامه	>۸۰٪

منابع مورد استفاده برای تهیه این سند

راهنمای تدوین برنامه - دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی - کمیسیون تدوین و برنامه آموزشی - ۱۳۸۷
- Histopathology of skin by Lever, Weedon

صورتجلسه

برنامه دستیاری دوره تکمیلی تخصصی آسیب شناسی پوست، با تلاش امضا کنندگان زیر، در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۸ به تصویب رسید و به عنوان سند در دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی نگهداری می شود.

دکتر سیدمنصور رضوی

دکتر محمدعلی محقق

دکتر علی ربانی

دکتر احمد فخری

دکتر ابوالفتح لامعی

دکتر میترا مدرس گیلانی

دکتر الهه ملکان راد

دکتر علی صفوی نائینی

دکتر مهدی صابری فیروزی

دکتر حبیباله پیروی

دکتر مریم رسولیان

دکتر علی مشکینی

دکتر محمد مهدی قاسمی

دکتر شهرام آگاه

دکتر علی حمیدی مدنی

دکتر محمد حسین فلاح زاده

دکتر محمد رضا فرتوک زاده

دکتر سید رسول میر شریفی

دکتر رضا لباف قاسمی

دکتر محمود امدادی

دکتر محمد علی صحرائیان

دکتر مهدی پناه خواهی

دکتر مهرداد حق ازلی

اسامی همکاران حاضر در جلسه: